

Лекція
з курсу:
" ЕКСПЕРТИЗА І АУДИТ ПРОЕКТІВ"
на тему: " Складові експертизи та порядок її
проведення"
(для курсантів та студентів 5-го курсу спеціальності
«Менеджмент(управління проектами)»)

ПЛАН ЛЕКЦІЇ

1. Складові експертизи проектів.
2. Порядок організації, вимоги та критерії проведення експертної оцінки проектів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Беленький П. Е. Управление техническим и организационным развитием предприятия / П. Е. Беленький, Ю. Л. Гиттик, Т. В. Ландина. — К. Техніка, 1992.
2. Пирман. Г. Экономический анализ инвестиционных проектов / под ред. Л. Белых / Г. Пирман, С. Шмидт. — М. : Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997. — 631 с.
3. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент / И. А. Бланк. — К. : МП ИТЕМ–ЛТД "Юнайтед Лондон Трейд Лимитед", 1995.
4. Бэбьюли Ф. Управление проектом / пер. с англ. В. Петрашек. — М. : Фаир-Пресс, 2002. — 202 с.
5. Балдайцев С. Б. Оценка бизнеса и инноваций / С. Б. БАлдайцев. — М. : ИИД "Филио", 1997.
6. Василенко Б. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. / Б.Василенко — К. : ЦУЛ. — 440 с.

1. Складові експертизи проектів

Основним юридичним документом, що регламентує відносини між замовником і організатором у сфері експертизи, є договір на її проведення.

У договорі на проведення наукової і науково-технічної експертизи визначаються: сторони договору; предмет і об'єкти експертизи; умови проведення експертизи; права та обов'язки сторін; термін проведення експертизи; термін, протягом якого висновки експертизи зберігають чинність залежно від характеру об'єкта експертизи; порядок розрахунків; умови, що впливають на зміну або припинення договірних відносин; відповідальність за невиконання або неналежне виконання умов договору; відповідальність за достовірність висновку експертизи; термін дії такої відповідальності та конкретні особи, на яких вона покладається стосовно окремих розділів або на експертизу в цілому; інші суттєві умови, які впливають із специфіки об'єкта експертизи.

До *складових експертизи проектів* відносяться такі експертизи:

- інноваційна;
- спеціальна (стосовно об'єктів, на які поширюються положення Закону України "Про державну таємницю");
- науково-технічна (наукова);
- правова;
- з питань інтелектуальної власності;
- будівельна експертиза;
- екологічна експертиза;
- експертиза з енергозбереження;
- оцінка маркетингових досліджень;
- фінансово-економічний аналіз;

Якщо для якоїсь із експертиз оцінки експертів розходяться, то проводиться додаткова експертиза іншими експертами.

1.1. Інноваційна експертиза проектів

Інноваційна експертиза проектів включає такі складові:

а) **для інноваційного проекту** (по кожному з заявлених продуктів та (або) продукції), зокрема:

- відповідність пріоритетам інноваційного розвитку;
- ступінь новизни проекту;
- масштабність проблеми, яку проект вирішує;
- конкурентоспроможність проекту;
- доцільність виконання проекту для держави з фінансової точки зору;
- основні ризики реалізації проекту;

б) **для інноваційного продукту**, зокрема:

- чи є заявлений продукт інноваційним та результатом виконання інноваційного проекту;
- чи є такий продукт науково-дослідним (або) дослідно-конструкторським розробленням нової технології або продукції з виготовленням експериментального зразка, дослідної партії;
- чи є такий продукт реалізацією (впровадженням) об'єкта інтелектуальної власності (винаходу, корисної моделі, промислового зразка, топографії інтегральної мікросхеми, селекційного досягнення тощо), на які виробник продукту має державні охоронні документи (патенти, свідоцтва) або одержані від власників цих об'єктів інтелектуальної власності ліцензії;
- чи є використаний об'єкт інтелектуальної власності визначальним для даного продукту;
- чи підвищує розроблення такого продукту вітчизняний науково-технічний і технологічний рівень;

- чи має такий продукт порівняно з іншим аналогічним продуктом, представленим на ринку, суттєво вищі техніко-економічні показники;

в) **для інноваційної продукції**, зокрема:

- чи є продукція, заявлена як інноваційна продукція, результатом виконання інноваційного проекту;
- чи має така продукція порівняно з іншою аналогічною продукцією, представленою на ринку, суттєво вищі техніко-економічні показники.

Висновки інноваційної експертизи повинні містити оцінку об'єкта за кожною вищезазначеною позицією.

Перелік документації (інформації), необхідної для проведення інноваційної експертизи:

Для проекту, зокрема:

- *Опис проблеми, яку проект вирішує, та масштабів її вирішення завдяки проекту.*
- *Обґрунтування конкурентоспроможності.*
- *Плани реалізації проекту.*
- *Детальний опис проекту та обґрунтування ступеня новизни.* Особливу увагу необхідно приділити обґрунтуванню критеріїв, за якими заявник вважає, що проект розроблений в Україні вперше, тобто необхідно зазначити характеристику проекту, за якою він принципово відрізняється від аналогів .

Для продукту, зокрема:

1. Перелік та опис техніко-економічних показників продукту порівняно:
 - а) із кращими аналогічними продуктами, представленими на ринках світу, але не представленими на ринку України;
 - б) із кращими аналогічними продуктами, представленими на ринку України.
2. Обґрунтування того, що заявлений продукт має суттєво вищі техніко-економічні показники порівняно з аналогічними продуктами, представленими на ринку України.

Для продукції зокрема:

1. Перелік та опис техніко-економічних показників продукції порівняно:
 - а) із кращою аналогічною продукцією, представленою на ринках світу, але не представленою на ринку України;
 - б) із кращою аналогічною продукцією, представленою на ринку України.
2. Обґрунтування того, що заявлена продукція має суттєво вищі техніко-економічні показники порівняно з аналогічною продукцією, представленою на ринку України.

1.2. Науково-технічна (наукова) експертиза

Науково-технічна (наукова) експертиза, як складова експертизи проектів, здійснюється стосовно проектів, продукту та продукції і включає:

1. **Характеристику об'єкта**, що підлягає розгляду при здійсненні науково-технічної (наукової) експертизи, зокрема:

- науково-технічний рівень;
- чи може науково-технічна ідея проекту бути втілена практично і наскільки легко це можна здійснити;
- відповідність тенденціям світового науково-технічного прогресу; порівняння з аналогами;
- відповідність пріоритетним напрямкам розвитку науки і техніки України;
- відповідність проекту пріоритетам інноваційного розвитку;
- ступінь забезпеченості матеріально-технічними ресурсами;
- техніко-економічні показники продукту/продукції;
- чи підвищує розроблення продукту вітчизняний науково-технічний і технологічний рівень;

▶ чи є продукт науково-дослідного (або) дослідно-конструкторського розроблення нової технології чи продукції з виготовленням експериментального зразка чи дослідної партії;

▶ чи продукт є реалізацією (впровадженням) об'єкта інтелектуальної власності (винаходу, корисної моделі, промислового зразка, топографії інтегральної мікросхеми, селекційного досягнення тощо);

▶ чи має заявник державні охоронні документи (патенти, свідоцтва), або одержані від власників цих об'єктів інтелектуальної власності ліцензії.

2. Висновки науково-технічної (наукової) експертизи повинні характеризувати об'єкт як обґрунтований або необґрунтований із наукової та науково-технічної точок зору та можливість практичної реалізації ідеї проекту в товари, послуги (продукцію), а також характеризувати науково-технічний рівень об'єкта і ступінь забезпеченості його матеріально - технічними ресурсами.

3. Перелік документації (інформації), необхідної для проведення науково - технічної (наукової) експертизи, повинен включати:

- детальний опис наукового та науково-технічного підґрунтя проекту, включаючи опис науково-дослідних або дослідно-конструкторських робіт, об'єктів інтелектуальної власності та їх місця в проекті, наявність прав на їх використання, впливу розроблення продукту на вітчизняний науково-технічний і технологічний рівень України;

- копії наукових та науково-технічних публікацій за темою проекту;

- порівняння з аналогами, прототипами продукту/продукції в світі і в Україні;

- опис забезпечення проекту матеріально-технічними ресурсами;

- опис тенденцій світового науково-технічного прогресу в галузі, якій проект присвячено;

- аналіз проблем, що можуть виникнути при практичній реалізації ідеї проекту та шляхи їх вирішення (чи може науково-технічна ідея проекту бути втілена практично і наскільки легко це можна здійснити);

- повний перелік технічних та техніко-економічних показників, що характеризують продукт/продукцію, з означенням чисельних значень;

- план створення продукції;

- повний перелік матеріалів, обладнання, комплектуючих, сировини, нематеріальних активів, інших товарів, що будуть закуповуватись або залучатися до використання в рамках проекту.

1.3. Експертиза правова та з питань інтелектуальної власності

Експертиза правова та з питань інтелектуальної власності здійснюється на основі відомостей про об'єкти прав інтелектуальної власності та об'єктів права користування, які наведені в матеріалах проекту, а також прав на користування майном.

При здійсненні правової експертизи та з питань інтелектуальної власності підлягають розгляду наявні, документально підтверджені, права власності (дозволи на використання), зокрема на:

▶ винахід (патент, ліцензія);

▶ корисну модель (патент, ліцензія);

▶ промисловий зразок (патент, ліцензія);

▶ знаки для товарів і послуг (свідоцтво, ліцензія);

▶ право власності на сорт рослин (патент, ліцензія);

▶ топографію інтегральних мікросхем (свідоцтво, ліцензія);

▶ програми для ЕОМ (наявність/відсутність договору на створення);

▶ базу даних (наявність/відсутність договору на створення);

▶ науково-технічну інформацію (наявність/відсутність договору на створення);

▶ права на користування майном.

Перелік документації (інформації), необхідної для проведення правової експертизи та з питань інтелектуальної власності включає: копії документів (з означенням чинності), що підтверджують правомірність використання проекту.

1.4. Експертиза проектів будівництва

Окремо варто зупинитися на **експертизі будівельних проектів**. Законодавчо встановлено, що експертиза є невід'ємним і необхідним етапом проектного циклу.

Програми й проекти будівництва незалежно від джерел фінансування підлягають обов'язковій комплексній державній експертизі (за винятком проектів будівництва об'єктів, для затвердження яких згідно з законодавством висновок комплексної державної експертизи необов'язковий) відповідно до затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2007р. № 1269 Порядку затвердження інвестиційних програм і проектів будівництва й проведення їх державної експертизи.

Метою проведення експертизи проектів будівництва (далі - експертиза) є визначення якості проектних рішень шляхом виявлення відхилень від вимог до міцності, надійності та довговічності будинків і споруд, їх експлуатаційної безпеки та інженерного забезпечення, у тому числі до доступності осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення, санітарного і епідеміологічного благополуччя населення, охорони праці, екології, пожежної, техногенної, ядерної та радіаційної безпеки, енергозбереження і енергоефективності, кошторисної частини проекту будівництва. Експертиза є завершальним етапом розроблення проектів будівництва.

Експертизу проводять експертні організації незалежно від форми власності, що відповідають критеріям, визначеним Мінрегіоном. Інформація про експертні організації, які відповідають критеріям, оприлюднюється зазначеним Міністерством на його офіційному сайті.

Експертиза проектів будівництва об'єктів IV і V категорій складності, що споруджуються за рахунок бюджетних коштів, коштів державних і комунальних підприємств, установ та організацій, а також кредитів, наданих під державні гарантії, проводиться експертною організацією державної форми власності.

Експертна організація, яка проводить експертизу, визначається замовником будівництва.

Експертизу не може проводити розробник проекту будівництва.

Мінрегіон здійснює нормативно-методичне забезпечення проведення експертизи та визначає нормативи обчислення її вартості.

Обов'язковій експертизі підлягають проекти будівництва об'єктів, що:

- належать до IV і V категорії складності, – щодо дотримання вимог до їх міцності, надійності, довговічності будинків і споруд, їх експлуатаційної безпеки та інженерного забезпечення, санітарного і епідеміологічного благополуччя населення, екології, охорони праці, енергозбереження, пожежної, техногенної, ядерної та радіаційної безпеки;
- споруджуються на територіях із складними інженерно-геологічними та техногенними умовами, – щодо їх міцності, надійності та довговічності;
- споруджуються із залученням бюджетних коштів, коштів державних і комунальних підприємств, установ та організацій, а також кредитів, наданих під державні гарантії, - щодо кошторисної частини проекту будівництва.

За рішенням замовника будівництва може проводитися також експертиза інших проектів будівництва або окремих розділів проектної документації.

Замовником експертизи є: замовник будівництва; проектувальник, якщо це передбачено договором на виконання проектно-дослідницьких робіт.

Для проведення експертизи її замовник подає експертній організації проект будівництва, оформлений відповідно до вимог державних стандартів, у паперовому (не більш як у трьох примірниках) та електронному вигляді.

Проведення експертизи здійснюється за договорами, укладеними між замовником експертизи та експертною організацією згідно із законодавством.

Термін проведення експертизи не повинен перевищувати:

залежно від технічної та технологічної складності об'єктів будівництва, – 30 календарних днів;

для об'єктів, що становлять підвищену ядерну та радіаційну небезпеку, і тих, щодо яких проводиться оцінка їх впливу на навколишнє природне середовище, – 90 календарних днів;

для об'єктів I–III категорії складності, що споруджуються на територіях із складними інженерно-геологічними та техногенними умовами, – 15 календарних днів;

кошторисної частини проекту будівництва об'єктів I–III категорії складності – 15 календарних днів.

Експертна організація за результатами проведеної експертизи надсилає її замовникові письмовий звіт, який містить інформацію про:

- дотримання вимог щодо міцності, надійності та довговічності будинків і споруд, їх експлуатаційної безпеки та інженерного забезпечення, у тому числі до доступності осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення, санітарного і епідеміологічного благополуччя населення, охорони праці, екології, пожежної, техногенної, ядерної та радіаційної безпеки, енергозбереження і енергоефективності, кошторисної частини проекту будівництва;

- допущення помилок, які можуть бути виправлені без коригування проекту будівництва, а також допущення помилок та недотримання зазначених вимог, що потребує коригування проекту будівництва.

Повторна експертиза проекту будівництва проводиться після його коригування, якщо це призвело до зміни проектних рішень, а також у разі, коли це пов'язано із зміною державних будівельних норм та вихідних даних щодо проектування.

Термін проведення повторної експертизи встановлюється договором, укладеним між замовником експертизи та експертною організацією, виходячи з обсягу змінених проектних рішень і не може перевищувати термін, зазначений у пункті 14 цього Порядку.

Замовник експертизи несе відповідальність згідно із законодавством за достовірність документів, поданих для проведення експертизи.

Експертна організація несе відповідальність згідно із законодавством за належну якість проведення експертизи.

Суперечки, що виникають під час проведення експертизи між її замовником та експертною організацією, розглядаються Мінрегіоном або у судовому порядку.

Всебічний екологічний аналіз та правильна, достовірна експертна оцінка проектів споруджуваних господарських об'єктів, комплексів та систем набувають принципово важливого значення, оскільки «людські проекти», що не враховують закони природи, приносять чимало лиха.

Важлива роль серед ефективних заходів протидії цьому належить екологічній експертизі.

Містобудівна документація будь-якого виду підлягає державній екологічній експертизі у випадках і в порядку, встановлених законодавством України про екологічну експертизу №1642-III від 06.04.2000.

1.5. Екологічна експертиза

Екологічна експертиза як складова частина експертизи здійснюється з метою визначення екологічних наслідків впливу реалізації проекту на навколишнє природне середовище та забезпечення норм екологічної безпеки.

Здійснення державної екологічної експертизи є обов'язковим для видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку. Перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, визначається чинними нормативно-правовими актами.

Висновки екологічної експертизи повинні визначати доцільність проведення державної екологічної експертизи стосовно об'єкта експертизи. В інших випадках екологічна експертиза виконується незалежними експертами.

Перелік документації (інформації), необхідної для об'єктивного проведення екологічної експертизи, включає:

- повний опис продуктів та/або продукції;
- опис передбачених у проекті видів діяльності та продукції (послуг).

1.6. Експертиза з енергозбереження

Експертиза з енергозбереження як складова частина експертизи здійснюється з метою визначення можливого впливу реалізації проекту на енергозбереження та ефективне використання енергоресурсів.

Здійснення державної експертизи з енергозбереження є обов'язковим для видів діяльності, що визначаються Законом України "Про енергозбереження".

Висновки експертизи з енергозбереження повинні визначати необхідність проведення державної експертизи з енергозбереження стосовно об'єкта експертизи. В разі відсутності необхідності проведення державної експертизи, експертизу можуть виконати незалежні експерти.

Перелік документації (інформації), необхідної для об'єктивного проведення експертизи з енергозбереження, включає:

- повний опис продукту та/або продукції;
- опис передбачених у проекті видів діяльності та продукції (послуг).

1.7. Проведення маркетингових досліджень

Проведення маркетингових досліджень здійснюється для визначення обґрунтованості обсягів виробництва та реалізації передбаченої проектом продукції.

Характеристики об'єкта, що підлягають розгляду при проведенні маркетингових досліджень, повинні включати, зокрема:

- ▶ наявність на ринку аналогічної продукції закордонних та вітчизняних виробників;
- ▶ насиченість ринку;
- ▶ собівартість і ціну продукції за проектом;
- ▶ конкурентоспроможність продукції;
- ▶ систему збуту виробленої продукції.

Перелік документації, необхідної для проведення досліджень **маркетингового бізнес-плану проекту**, включає: **фінансово-економічний аналіз** який проводиться для визначення економічної ефективності проекту, оцінки економічних наслідків його впровадження.

Характеристика об'єкта, що підлягає розгляду при здійсненні фінансово - економічного аналізу, включає:

- ▶ повноту та ефективність техніко-економічного обґрунтування проекту;
- ▶ економічні питання організаційно-технологічної підготовки виробництва;
- ▶ систему показників ефективності інноваційної діяльності, достовірності і обґрунтованості розрахунків, поданих у бізнес-плані інноваційного проекту, у тому числі прибуток, рентабельність, надходження до державних та місцевих бюджетів;
- ▶ оцінку ризиків проекту.

Перелік документації (інформації), необхідної для фінансово-економічного аналізу, включає фінансово-економічний розділ бізнес-плану проекту.

2. Порядок організації, вимоги та критерії проведення експертної оцінки проектів.

2.1. Порядок організації експертної оцінки проектів

Департамент організації експертизи та конкурсних відборів (відділ організації експертизи проектів) протягом двох робочих днів після надходження Проекту на експертну оцінку надає структурним підрозділам Установи комплект документів на проведення оцінки Проекту згідно з повноваженнями структурного підрозділу Установи та критеріями оцінки, визначеними порядком конкурсного відбору

Структурні підрозділи Установи за підсумками проведення експертної оцінки Проекту складають письмові висновки і передають їх до департаменту організації експертизи та конкурсних відборів протягом 7 робочих днів із моменту отримання документів за Проектом.

Після отримання письмових висновків структурних підрозділів, департамент організації експертизи та конкурсних відборів (відділ організації експертизи проектів) узагальнює їх результати та впродовж двох робочих днів готує висновок про проведення експертної оцінки Проекту, який підписується керівниками структурних підрозділів, і подає його на затвердження генеральному директору Установи.

Затверджений висновок про проведення експертної оцінки Проекту разом із одним примірником комплексу документів за Проектом направляється Голові конкурсного комітету для проведення конкурсного відбору (далі – Конкурс).

Суб'єкт господарської діяльності протягом 30 днів інформується письмово про результати розгляду його Проекту, який надійшов до Установи.

Департамент організації експертизи та конкурсних відборів може ініціювати на договірних засадах залучення спеціалістів інших підприємств, організацій, установ або фізичних осіб підприємців (далі – спеціалісти) для складання висновку спеціаліста з окремих питань.

2.2. Вимоги та критерії до проведення експертної оцінки проектів

Основними вимогами до проведення експертної оцінки проекту є:

- ▶ компетентність і об'єктивність спеціалістів структурних підрозділів Установи, що залучені до проведення експертної оцінки;
- ▶ відповідальність за достовірність і повноту аналізу, обґрунтованість рекомендацій експертної оцінки Проекту.

Експертна оцінка Проекту здійснюється за науково-технічними, ринковими, фінансово-економічними, виробничими, соціальними та екологічними критеріями, якщо інше не передбачене порядком конкурсного відбору.

Науково-технічні критерії включають дані про:

- ▶ перспективність впровадження науково-технічних рішень;
- ▶ технічний рівень продукції за Проектом;
- ▶ патентно-правові аспекти Проекту;
- ▶ перспективність впроваджуваних технологій та застосування очікуваних результатів у майбутньому.

Ринкові критерії включають дані про:

- ▶ відповідність Проекту потребам ринку;
- ▶ ємкість ринку та тенденції його розвитку;
- ▶ конкурентоспроможність продукції за ціною та якістю;
- ▶ передбачені маркетингові заходи.

Фінансово-економічні критерії включають дані про:

- ▶ повну вартість Проекту, джерела фінансування, співвідношення між обсягом власних і залучених коштів;
- ▶ фінансовий стан суб'єкта господарської діяльності та наявність власних коштів, інтегральні показники економічної ефективності Проекту (чистий дисконтований дохід, індекс прибутковості, внутрішня норма рентабельності, термін окупності), бюджетну ефективність Проекту;
- ▶ фінансові ризики та чутливість Проекту до найбільш впливових факторів, гарантії повернення коштів та умови їх надання.

Виробничі та організаційні критерії включають дані про:

- ▶ календарний план реалізації Проекту;

- ▶ наявність відповідних земельних ділянок, приміщень та інфраструктури об'єкта, технологічний рівень існуючого та запланованого виробництва; забезпеченість виробництва кваліфікованим персоналом, передбачені заходи щодо підвищення його кваліфікації;
 - ▶ забезпеченість реалізації Проекту сировиною, матеріалами, необхідним устаткуванням та трудовими ресурсами;
 - ▶ відповідність Проекту стратегії енергозбереження, впровадження енергозберігаючих заходів;
 - ▶ наявність ліцензій, дозволів, сертифікатів та інших документів, необхідних для реалізації Проекту;
 - ▶ відповідність Проекту чинному законодавству України.
- Соціальні та екологічні критерії включають такі показники:*
- ▶ вплив реалізації проекту на рівень зайнятості населення;
 - ▶ вплив виробничих процесів, задіяних у реалізації Проекту, на навколишнє природне середовище.

Висновки експертизи

До складання висновку про експертну оцінку Проекту залучаються такі структурні підрозділи Установи:

- а) департамент організації експертизи та конкурсних відборів;
- б) юридичний департамент;
- в) центральна бухгалтерія;
- г) департамент кредитування та управління ризиками;
- д) департамент управління проектами та забезпечення повернення позик;
- е) департамент безпеки;
- ж) регіональне відділення Установи.

Терміни виконання експертизи та її етапів (частин)

Загальна тривалість експертизи не повинна перевищувати 45 (сорока п'яти) днів із моменту вступу в дію договору щодо виконання експертизи між замовником і Експертною організацією. У разі перероблення проекту замовником експертизи за зауваженнями Експертної організації та необхідності проведення додаткових досліджень виконання експертизи подовжується на термін, необхідний для виконання зазначених робіт, але не більше ніж на 30 днів.

Фахівці юридичного департаменту:

- розглядають наявність і правильність оформлення установчих документів, реєстраційних свідоцтв, патентів, ліцензій, сертифікатів, дозволів та інших документів на здійснення різних видів господарської діяльності, документів, які підтверджують право оренди, володіння землею, майном та гарантують здійснення кредитної операції;
- перевіряють наявність та правильність оформлення документів, наданих Позичальником та поручителем/гарантом (у разі укладення договору поруки, надання гарантії) при фінансуванні Проекту;
- перевіряють наявність права власності на майно, яке пропонується у заставу, визначають можливість прийняття Установою такої застави;
- розглядають договори (контракти), що супроводжують операцію, запропоновану до кредитування. При цьому визначається, чи передбачено в контрактах захист економічних інтересів Позичальника.

Фахівці Центральної бухгалтерії визначають фінансовий стан та наявність власних коштів Позичальника, його платоспроможність та фінансову стабільність.

Фахівці департаменту кредитування та управління ризиками аналізують питання пов'язані з забезпеченням повернення коштів виданих під державну гарантію.

Фахівці департаменту управління проектами та забезпечення повернення позик аналізують ринкові, соціальні та екологічні критерії, ризики при реалізації Проекту та методи управління ними.

Фахівці департаменту безпеки:

- аналізують інформацію щодо фінансово-економічного стану суб'єкта господарської діяльності;
- перевіряють наявність застави, запропонованої в якості гарантії повернення коштів;
- за дорученням генерального директора або дирекції Установи, надають допомогу щодо складання висновку в межах своєї компетенції.

Регіональні відділення Установи складають висновки про проведення експертної оцінки Проектів, що були подані їм, та за дорученням генерального директора перевіряють наявність і стан майна, яке пропонується у заставу.

Висновки експертизи мають містити чіткі та ґрунтовні оцінки об'єкта експертизи за позиціями, зокрема:

- ▶ інноваційність об'єкта;
- ▶ відповідність об'єкта пріоритетним напрямам розвитку науки і техніки, пріоритетам інноваційного розвитку або напрямам державних (галузевих, регіональних) науково-технічних або інноваційних програм;
- ▶ науково-технічний рівень об'єкта;
- ▶ конкурентоспроможність об'єкта;
- ▶ економічна доцільність, бюджетна та соціально-економічна ефективність об'єкта;
- ▶ забезпеченість об'єкта ресурсами (людськими, фінансовими, матеріально - технічними) та організаційними заходами;
- ▶ основні ризики реалізації проекту.

Загальний експертний висновок затверджується керівником Експертної організації та надсилається до Департаменту, а також передається замовнику.

Висновки експертизи розглядаються Департаментом для здійснення кваліфікування заявлених об'єктів експертизи як інноваційні.

Загальний експертний висновок зберігає чинність протягом терміну, визначеного договором на її проведення, але не більше одного року. Після закінчення терміну дії висновку експертизи відповідні об'єкти експертизи підлягають повторній експертизі.

Експертиза міжнародних інноваційних проектів та інших об'єктів експертизи, створених у рамках міжнародного співробітництва, проводиться на підставі звернення замовника експертизи.

Висновки громадської та інших експертиз мають, як правило, рекомендаційний характер. Вони беруться до уваги державними органами поряд із висновками державної наукової і науково-технічної експертизи при прийнятті рішень про реалізацію науково-технічних програм, проектів, використання іншої науково-технічної продукції та розробок.

Фахівці департаменту організації експертизи та конкурсних відборів аналізують науково-технічні, виробничі та фінансово-економічні критерії Проекту (за виключенням питань, пов'язаних із гарантією повернення коштів, фінансовими ризиками та чутливістю Проекту до найбільш впливових факторів, а також фінансовим станом, платоспроможністю та фінансовою стабільністю суб'єкта господарської діяльності).